

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 555, fax: 234 665 444
e-mail: posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Zn. UOOU-06202/13-5

Praha 14. srpna 2013

Městský soud v Praze

pracoviště Hybernská
Hybernská 18
111 21 Praha 1

Vyjádření žalovaného k obsahu žaloby a předložení úplného spisového materiálu
ke sp. zn. 5 A 107/2013

Žalobce: STUDENT AGENCY, s.r.o.
se sídlem náměstí Svobody 86/17, 602 00 Brno,
IČ: 25317075

Zastoupen: Mgr. Markétou Jančurovou, advokátkou
se sídlem náměstí Svobody 86/17, 602 00 Brno,

Žalovaný: Úřad pro ochranu osobních údajů
se sídlem Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

DVOJMO

K výzvě Vašeho soudu podává Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“ nebo „žalovaný“) ve stanovené lhůtě jednoho měsíce (výzva s žalobou byla Úřadu doručena dne 18. července 2013) následující vyjádření žalovaného k obsahu žaloby, resp. k jejím podstatným bodům.

Žalovaný neuplatňuje námitku podjatosti a souhlasí s projednáním věci bez jednání.

Přílohy: spis správního řízení sp. zn. UOOU-00363/13
pověření ze dne 29. července 2013, čj. UOOU-06397/13-1

I.

Dne 3. ledna 2013 bylo Úřadu doručeno oznámení o zpracování osobních údajů žalobce prostřednictvím kamerového systému, pořadové číslo registrace 006, ve kterém žalobce v souladu s § 16 zákona č. 101/2000 Sb. sdělil svůj záměr provádět zpracování osobních údajů svých zaměstnanců a zákazníků, a to bez jejich souhlasu, za účelem ochrany majetku a zdraví zaměstnanců, zvýšení bezpečnosti cestujících a přepravy, použití záznamů jako důkazního materiálu při dopravních nehodách a při řešení stížností cestujících. Osobní údaje měly být získávány prostřednictvím kamerového systému provozovaného zpracovatelem a tvořené jednou stacionární kamerou pořizující obrazový záznam umístěnou v přední části autobusu. Záznamy z kamerového systému měly být uchovávány po dobu 5 dnů (u vnitrostátních linek) až 9 dnů (u mezinárodních linek).

Na základě shora uvedených skutečností vznikla důvodná obava, že by při zpracování osobních údajů mohlo dojít k porušení zákona č. 101/2000 Sb. Úřad proto dle § 17 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. zahájil dne 15. ledna 2013 ve věci správní řízení.

Rozhodnutím čj. UOOU-00363/13-35 ze dne 19. února 2013 Úřad oznámené zpracování osobních údajů nepovolil. Rozklad žalobce proti tomuto rozhodnutí byl poté rozhodnutím předsedy Úřadu čj. UOOU-00363/13-41 ze dne 24. dubna 2013 zamítnut.

Žalobce ve své žalobě toliko opakuje argumenty, které uplatnil již v průběhu správního řízení ve věci a se kterými se žalovaný dle svého názoru zcela dostatečně vypořádal v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (čj. UOOU-00363/13-35 ze dne 19. února 2013) a následně také v odůvodnění rozhodnutí předsedy Úřadu (čj. UOOU-00363/13-41 ze dne 24. dubna 2013). Přesto se k nim Úřad stručně vyjádří i nyní.

II.

Žalobce ve své žalobě uvádí, že jím oznámený způsob monitoringu zaměstnanců spadá pod výjimku dle ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., neboť je nezbytný pro ochranu jeho majetku, majetku zaměstnanců a přepravovaných osob a současně pro ochranu jejich životů a zdraví. Zpracování osobních údajů je dle žalobce přípustné v případě, že zvolený způsob je přiměřený sledovanému účelu, přičemž přiměřenost zásahu do soukromí je ve smyslu rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR čj. 21 Cdo 1771/2011 nutné posuzovat v závislosti na způsobu provádění kontroly ve srovnání se zájmem, jehož ochranu správce kontrolou sleduje.

Zamýšleného účelu nelze dle žalobce dosáhnout jinými prostředky, které by byly alespoň srovnatelně efektivní. Sledování řidičů dalším zaměstnancem žalobce by bylo dle jeho názoru velmi nákladné a neefektivní a do soukromí řidičů a stevardů by bylo zasahováno mnohem zásadnějším způsobem. Stejně tak sledování ze strany cestujících považuje žalobce za neadekvátní a nespolehlivou náhradu obrazového záznamu. Dále žalobce uvedl, že účelu nelze dosáhnout ani sledováním záznamů z jiných kamer umístěných v autobuse nebo před ním, neboť prostor kabiny řidiče a prostor před autobusem není dosud žádnou kamerou monitorován.

Oznámený způsob zpracování osobních údajů tak žalobce považuje za přiměřený svému účelu, neboť ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot zjevně převažuje nad relativní ochranou soukromí řidičů a stevardů při výkonu jejich pracovních povinností, jelikož zásah do jejich soukromí by byl nevýznamný.

Žalovaný k tomuto uvádí, že dle § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. lze osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů zpracovávat, je-li to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby, přičemž takové zpracování osobních údajů nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého

a osobního života. Monitorování řidičů a stevardů po většinu jejich pracovní doby je dle žalovaného nedůvodným a nepřiměřeným zásahem do jejich soukromí, a proto není možné § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. aplikovat. Žalovaný provedl v posuzovaném případě test proporcionality, kdy na jedné straně zvážil zájmy žalobce (ochrana jeho majetku a ochrana života a zdraví zaměstnanců a cestujících) a na druhé straně právo zaměstnanců na ochranu jejich soukromí na pracovišti.

Ohledně práva zaměstnanců na ochranu soukromí na pracovišti žalovaný odkazuje na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, ze kterých vyplývá, že již samotné shromažďování osobních údajů je zásahem do soukromí subjektů údajů. V rozhodnutí ve věci P.G. a J. H. proti Spojenému království Evropský soud pro lidská práva uvedl, že soukromý život bude dotčen již v situaci, kdy budou data nějak systematicky či nepřetržitě zaznamenávána. Obdobně výše uvedený soud rozhodl ve věci Rotaru proti Rumunsku, kdy uvedl, že zásahem do práva na soukromí je již samotné uchování údajů. Jak bylo uvedeno výše, skutečnost, že sledování zaměstnance bude probíhat po většinu jeho pracovní doby, poté míru zásahu do jeho soukromí pouze znásobuje.

Dle žalovaného je třeba vždy zvážít, zda je zpracování osobních údajů nezbytné, tj. zda požadovaného účelu nelze dosáhnout jinými prostředky, které nepředstavují tak velký zásah do soukromí subjektů údajů, kterým nepřetržitě monitorování zaměstnanců bezesporu je. Žalovaný je přesvědčen o tom, že tyto méně invazivní prostředky existují. Z vyjádření žalobce v rámci správního řízení zn. REG-6678/08-19 ze dne 7. září 2012 vyplývá, že na chování řidičů, kterým ohrožují bezpečnost cestujících nebo i ostatních účastníků silničního provozu, si stěžují cestující i řidiči jiných vozidel, tzn. takové jednání řidiče má řadu svědků. Jsou to tedy samotní cestující, kteří žalobce kontaktují, a není tak třeba, aby žalobce dopředu znal jejich identitu. V případě nehod pak cestující jakožto svědky vyslýchá i policie a jejich výpovědi slouží jako jeden z důkazů při zjišťování příčin nehody.

Skutečnost, že se řidič plně nevěnuje řízení a např. vybočí ze svého jízdního pruhu, nedá znamenat o změně směru jízdy či jinak poruší dopravní předpisy, lze zjistit i z ostatních kamer nainstalovaných na autobuse. Žalobce oznámil dne 10. dubna 2012 Úřadu svůj záměr zpracovávat osobní údaje prostřednictvím 4 kamer umístěných na každém autobuse po jeho stranách a v přední části (monitorující prostor před autobusem). Úřad poté zahájil správní řízení, které svým rozhodnutím zn. REG-6678/08-14 ze dne 19. června 2012 zastavil a oznámené zpracování osobních údajů zaregistroval. Instalací těchto kamer lze tedy dosáhnout sledovaného účelu méně invazivními prostředky, jelikož jimi pořízené záznamy mohou sloužit jako důkaz, ale zároveň tyto kamery přímo nemonitorují zaměstnance žalobce. Pokud by tedy žalobce nainstaloval kameru monitorující prostor před autobusem, jejíž instalaci žalovaný zaregistroval, bylo by tak dle žalovaného možné spolehlivě zjistit, zda za případný incident nese odpovědnost řidič autobusu, jiní účastníci silničního provozu nebo zda nehodu zapříčinilo něco jiného. Žalobce má tedy možnost, jak sledovaného účelu dosáhnout bez neustálého monitorování zaměstnanců, avšak z nějakého důvodu této možnosti nevyužil. Kamera v kabině autobusu má být navíc dle vyjádření žalobce nastavena tak, že je zřejmé, že žalobce hodlá snímat chování jeho zaměstnanců a nikoli dění před autobusem, což by bylo z hlediska prokazování příčin nehody jistě přínosnější.

Z pohledu bezpečnosti cestujících poté není podstatné, z jakého důvodu porušil řidič pravidla silničního provozu (telefonoval, hovořil se stevardem, záměrně jel rychle, nevěnoval dostatečnou pozornost řízení), ale to, že k ohrožení jejich bezpečnosti došlo ať už z jakéhokoli důvodu. Dle žalovaného však existují i další prostředky předcházení porušení dopravních předpisů, které mají především preventivní funkci, např. žalobce může provádět namátkovou kontrolu, přičemž takováto kontrola nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromí řidičů a stevardů, jelikož kontrolující zaměstnanec v podstatě sleduje to samé, co mají možnost vidět a slyšet cestující a navíc nedochází k pořizování záznamu, který by mohl být dále využíván, příp. i zneužit. Žalovaný má za to, že existuje řada jiných prostředků, jejichž vhodnou kombinací lze stanoveného účelu dosáhnout.

Žalovaný je tedy toho názoru, že prostřednictvím oznámeného zpracování jednak žalobce nemůže dosáhnout cíle, který uvádí, a především, že kamerový systém a nepřetržité sledování zaměstnance na pracovišti není normálním přístupem vůči zaměstnanci jako člověku a jeho právu na soukromí.

III.

Žalobce dále v žalobě uvádí, že není správný závěr žalovaného, že řidiči a stevardi by neměli možnost uchýlit se mimo záběr kamery po většinu jejich pracovní doby. Stevardi se dle jeho vyjádření pohybují po celém prostoru autobusu i v průběhu jízdy a pracovní doba řidiče zahrnuje rovněž dobu stání ve stanicích, tankování a údržbu autobusu, kdy se řidič v monitorovaném prostoru nezdržuje.

K tomuto argumentu žalovaný uvádí, že z povahy povolání řidiče dálkové autobusové dopravy je zjevné, že většinu své pracovní doby pobývá na sedadle řidiče, tedy v místě, kde by měl být monitorován, a jeho možnosti uchýlit se mimo záběr kamery jsou velmi malé. Navíc v případech stání ve stanici, kdy řidič pomáhá cestujícím uložit či vyndat zavazadla, i při tankování se ocitá v záběru výše uvedených kamer monitorujících prostor vně autobusu, což celkovou dobu, kterou může řidič strávit mimo záběry kamer v pracovní době, značně omezuje. Stejně tak stevardi se nepohybují po autobuse po celou dobu jeho jízdy a při stání ve stanicích se také nachází v monitorovaném prostoru u autobusu, kdy pomáhají cestujícím se zavazadly, kontrolují jejich jízdenky apod., a jsou tedy monitorováni po velkou část svojí pracovní doby. Skutečnost, že posádka autobusu má na nádraží v Praze na Florenci vyhrazeny prostory pro odpočinek či převlékání, které nejsou monitorovány, není dle žalovaného s ohledem na předmět žaloby relevantní, jelikož na těchto místech nevykonávají zaměstnanci žalobce svoji práci.

IV.

Dále má žalobce za to, že provozování dálkové autobusové dopravy je klasickým příkladem činnosti se zvláštní povahou ve smyslu § 316 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, jelikož s sebou nese velká rizika, zejména se jedná o poškození zdraví či ztráty na životech a dále je zde riziko značných majetkových škod. Nakládání s chemikáliemi nepovažuje žalobce za závažnější a hodné větší ochrany než provozování dálkové autobusové dopravy. V jediném autobuse je totiž běžně přepravováno 65 osob, což je větší počet, než bývá běžně přítomen při uvedeném příkladu nakládání s chemikáliemi. To samé dle účastníka řízení platí pro nakládání s vysokými finančními částkami, neboť jeho zaměstnanci rovněž nakládají s finanční hotovostí, za niž nesou hmotnou odpovědnost, navíc mají v kabině řidiče uloženy své osobní věci a monitoring tohoto prostoru je tedy i v jejich zájmu.

Žalobce dále uvedl, že má právo dle § 316 odst. 3 zákoníku práce kontrolovat, zda zaměstnanci plní své povinnosti vyplývající ze zvláštních právních předpisů, přičemž hodlá zavést monitoring pouze formou pořizování obrazového záznamu kamerou, o němž budou zaměstnanci předem informováni.

Žalovaný k tomuto bodu uvádí, že povolání řidiče autobusu nepovažuje za činnost, která by byla ze své povahy mimořádně nebezpečná a není zde tedy důvod nepřiměřeným způsobem zasahovat zaměstnancům do jejich soukromí. Zaměstnavatel při provozování této činnosti jistě může kontrolovat, zda zaměstnanci nejsou pod vlivem návykových látek, zda dodržují předepsanou rychlost či povinné přestávky v práci, což bezesporu lze i bez použití kamerového systému. Naopak, nelze vyloučit, že pocit neustálého sledování vyvolá u řidiče zvýšené napětí a stres, což může vést naopak k vyššímu riziku dopravní nehody.

V případě nakládání s chemikáliemi může při nesprávném postupu dojít např. k explozi, kdy nejsou ohroženi pouze zaměstnanci, kteří s chemikálií pracovali, ale celá řada dalších i zcela

náhodně se pohybujících osob. Stejně tak může dojít k rozsáhlým škodám na majetku či životním prostředí. Žalovaný tak považuje tuto činnost za výrazně nebezpečnější než provozování autobusové dopravy.

K příkladu nakládání s vysokými finančními částkami žalovaný uvádí, že v tomto případě kamerový systém slouží především k ochraně samotných zaměstnanců, jelikož zde existuje poměrně velké riziko přepadení. Tyto kamery tak neslouží pouze k ochraně majetku správce a ke kontrole zaměstnanců, ale především k jejich ochraně.

Autobusy na rozdíl od bank či čerpacích stanic podle názoru Úřadu zjevně nepatří k běžně přepadávaným místům, navíc i finanční obnos, se kterým zaměstnanci pracují, se výrazně liší. Ohledně ochrany majetku samotných zaměstnanců pak žalovaný uvádí, že může zaměstnance poučit, aby si nenechávali žádné cennosti v autobuse bez dozoru, případně jim vyčlenit prostor, kam by si mohli své věci uschovat. Stejně tak finanční hotovost, se kterou nakládají, by bylo možné zamykat. Případně by bylo možné za účelem ochrany majetku pořizovat záznam v kabině řidiče v době, kdy se tam řidič nenachází (např. při stání ve stanicích by záznam zapnul a po příchodu na své místo vypnul). Ohledně možnosti vzniku škody na autobuse žalovaný uvádí, že toto riziko nelze kamerovým systémem eliminovat, jelikož je celá řada příčin vzniku nehod. Jak již žalovaný uvedl výše, porušení pravidel silničního provozu řidičem autobusu vedoucí k vzniku nehody lze zjistit i jiným způsobem, který by byl dle žalovaného účinnější a vhodnější, než monitorování chování řidiče uvnitř autobusu.

Žalovaný dále uvádí, že § 316 zákoníku práce sice umožňuje zavést celou řadu kontrolních mechanismů, avšak tyto musí být vhodné a přiměřené. Žalovaný je toho názoru, že v případě žalobce neexistuje závažný důvod spočívající ve zvláštní povaze jeho činnosti, který by umožňoval nepřetržité monitorování řidičů a stevardů po většinu jejich pracovní doby.

V.

Dále žalobce namítá, že Úřad povolil obdobný způsob sledování společnosti Internet Mall, a.s., přičemž zde nefiguruje významný zájem na ochraně životů a doba uchování záznamů je 30 dní. Žalovaný je dle § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, povinen postupovat tak, aby při rozhodování skutkově podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Žalobce uvedl, že srovnává údaje z registrace a nesouhlasí tak s tím, že zde existuje rozpor mezi schváleným oznámením a faktickou praxí oznamovatele.

K tomuto bodu žalovaný uvádí, že v registru oznámených zpracování osobních údajů, který je veřejně přístupný na www.uoou.cz, jsou uvedeny pouze informace v rozsahu upraveném § 35 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. a např. informace o délce uchování záznamů není zveřejňována. Žalobce tak vychází z neúplných informací a zřejmě také z informační tabulky společnosti Internet Mall, a.s., kterou žalobce předložil v rámci správního řízení. Každé zpracování je dle žalovaného třeba hodnotit individuálně jako celek a vzít v úvahu veškeré skutečnosti oznámené správcem, proto nelze na základě několika dílčích a z kontextu vytržených informací srovnávat dva různé kamerové systémy. Rozhodně neplatí domněnka žalobce, že pokud Úřad zaregistruje u jednoho zpracování dobu uchování záznamů 30 dní, tak lze po tuto dobu uchovávat veškeré záznamy ze všech kamerových systémů provozovaných v České republice. Úřad vždy hodnotí, jak bude konkrétní zpracování probíhat, zda a jak velký bude zásah do soukromí zaměstnanců a dalších osob, jaký je účel zpracování, zda je takové zpracování pro dosažení stanoveného účelu skutečně nezbytné apod. Může se tedy v praxi stát, že Úřad zaregistruje kamerový systém, který monitoruje i dílčím způsobem zaměstnance, a doba uchování je 30 dní a přitom nepovolí zpracování kamerovým systémem, kde doba uchování záznamů by byla pouze 3 dny. V případě společnosti Internet Mall, a.s. poté oznámení informaci o monitorování zaměstnanců ani neobsahovalo a proto k této skutečnosti Úřad ani nemohl přihlížet.

VI.

Žalovaný dále plně odkazuje na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a odůvodnění rozhodnutí předsedy Úřadu v této věci.

VII.

S ohledem na uvedené se žalovaný domnívá, že žaloba je nedůvodná a založená na mylném právním názoru žalobce, a proto navrhuje, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná (§ 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní).

Úřad pro ochranu osobních údajů
Mgr. Daniel Pospíšil,
na základě pověření